

KANSALLISARKISTO

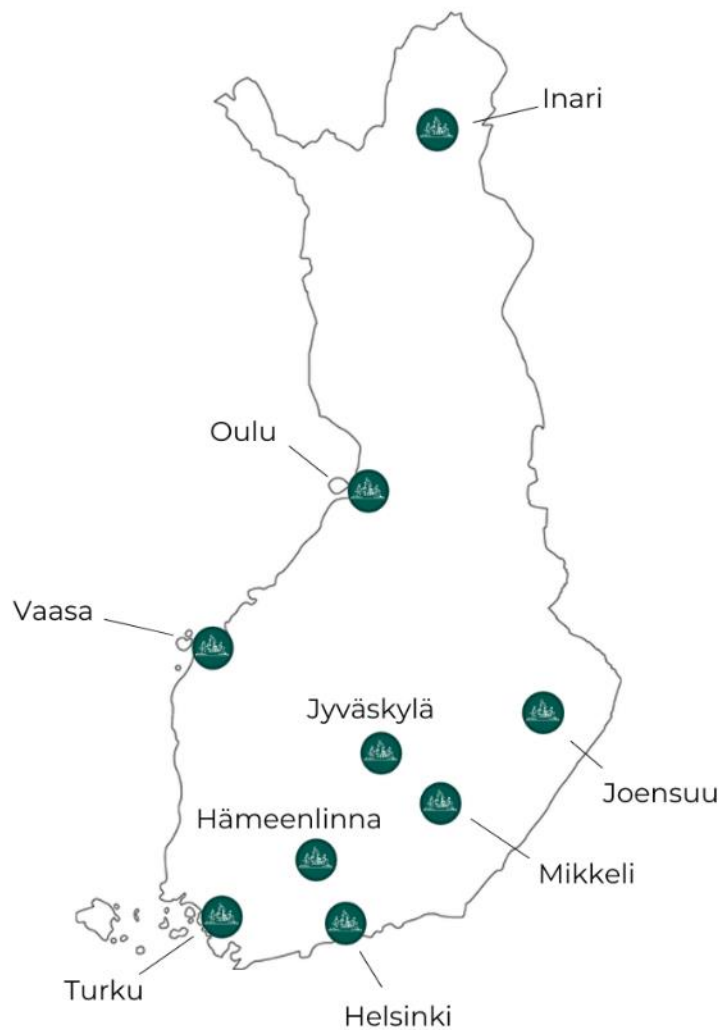
Valtionhallinnon ja politiikan aineistoja Kansallisarkistossa

Arkistoyhdistyksen syysseminaari

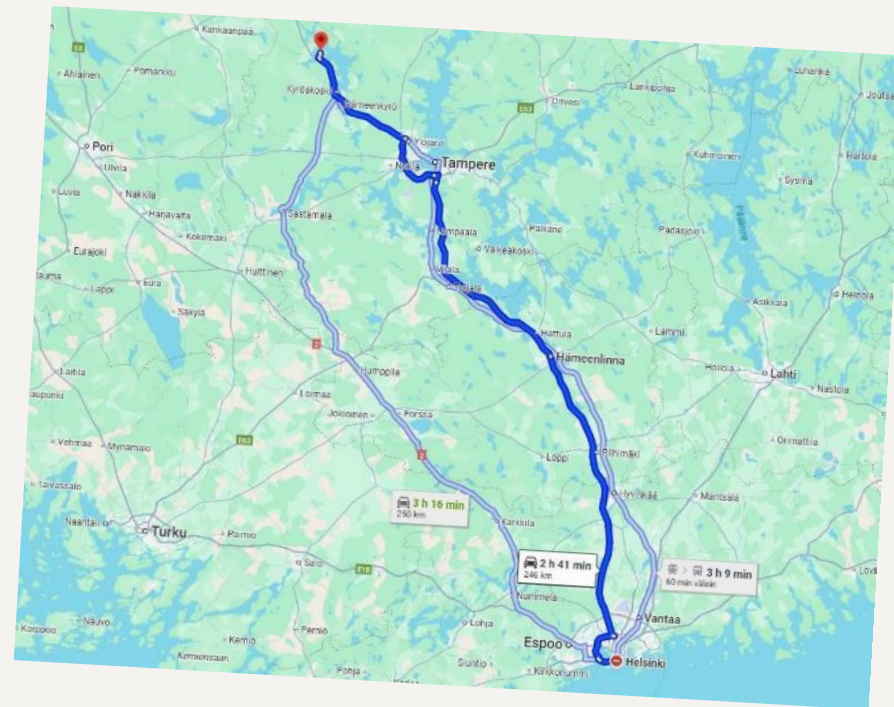
31.10.2025

Tomi Ahoranta

Laajuus 240 hkm

Sijoitettu 9 paikkakunnalle

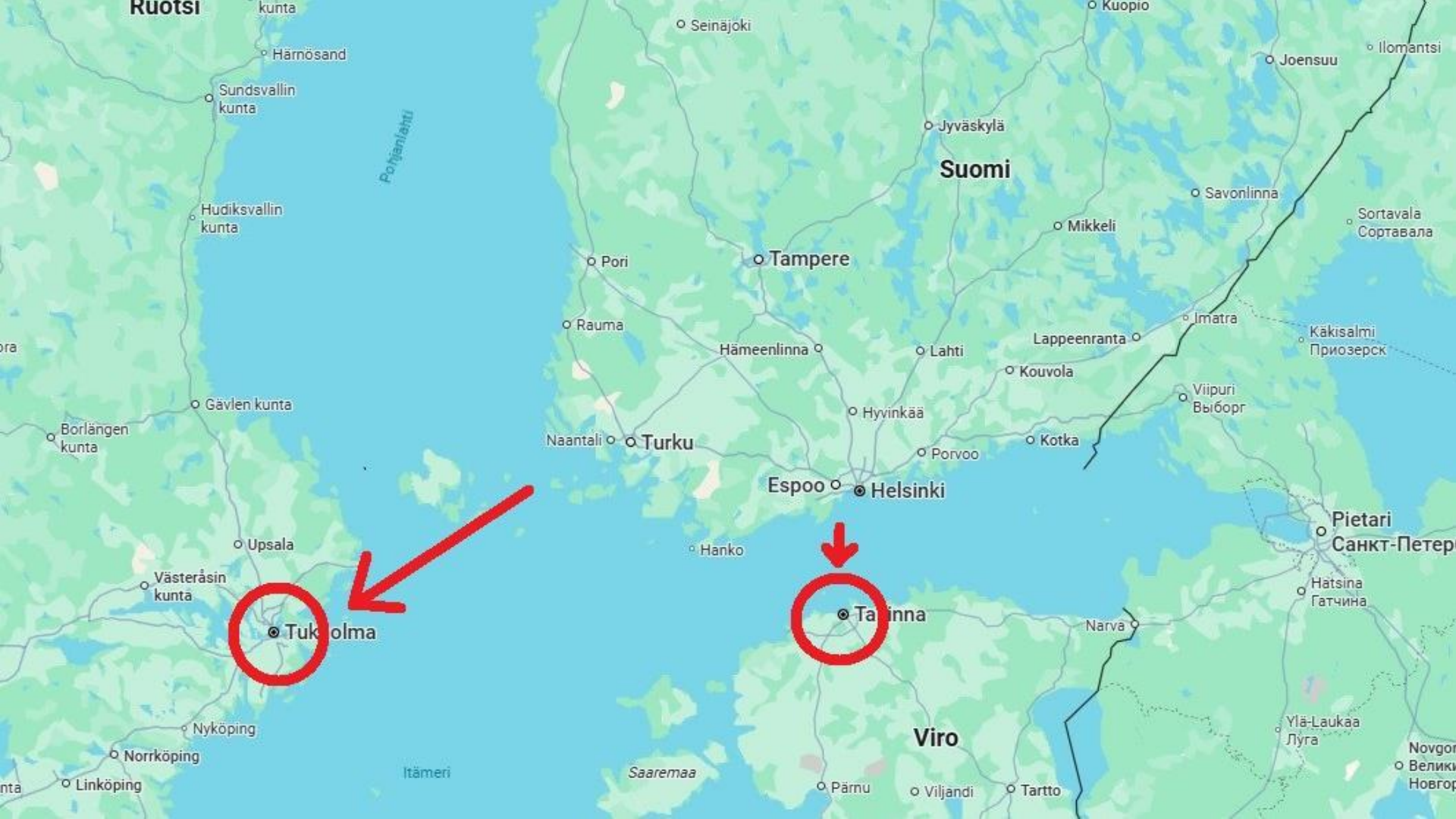
KANSALLISARKISTO

Varhaiset hallintoaineistot

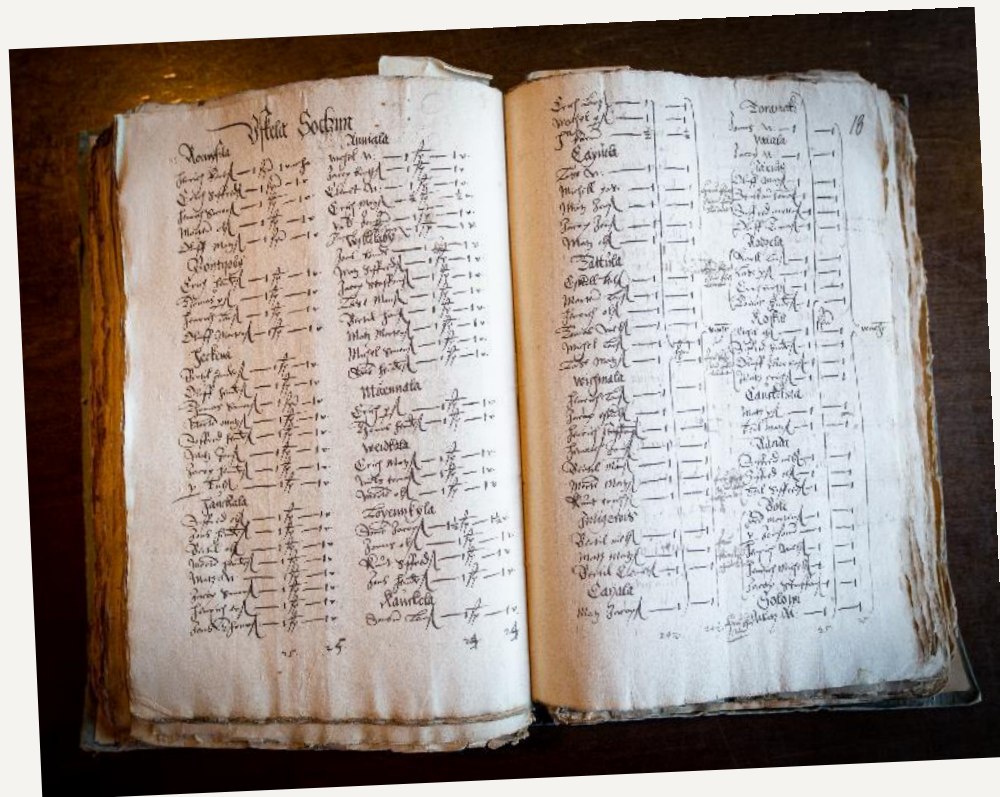
Pergamentti-kokoelma

1300-luvulta 1800-luvulle

Varhaiset hallintoaineistot

Voudintilit ja läänintilit

1500-luvulta 1800-luvun alkuun

Varhaiset hallintoaineistot

Valtakunnanregistratuuran
kopio

1500-luvulta 1700-luvulle

Ruth Fischer

KANSALLISARKISTO

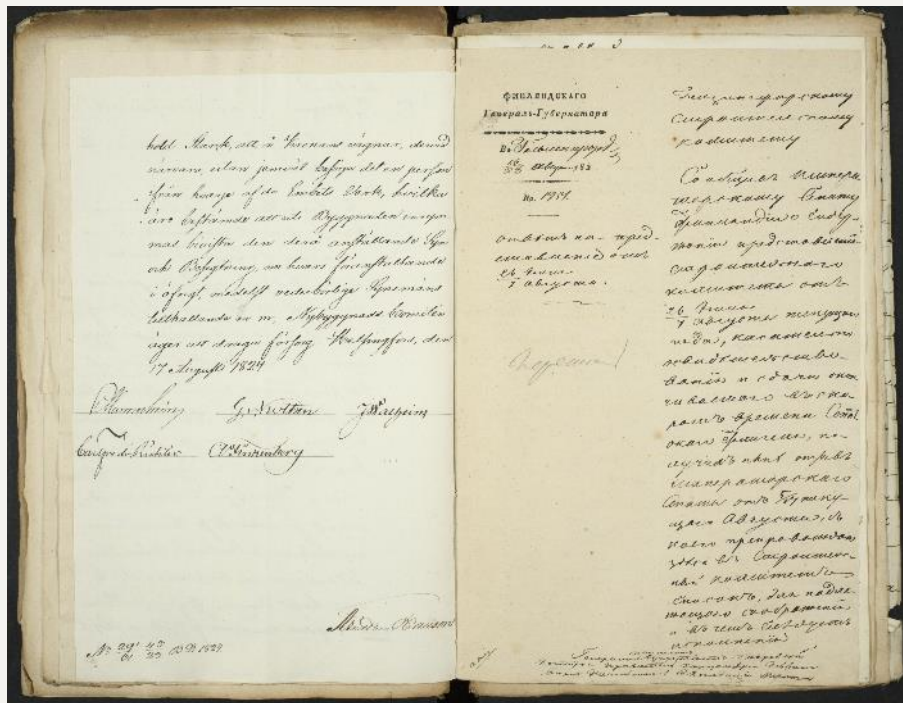
Autonomian ajan hallinto

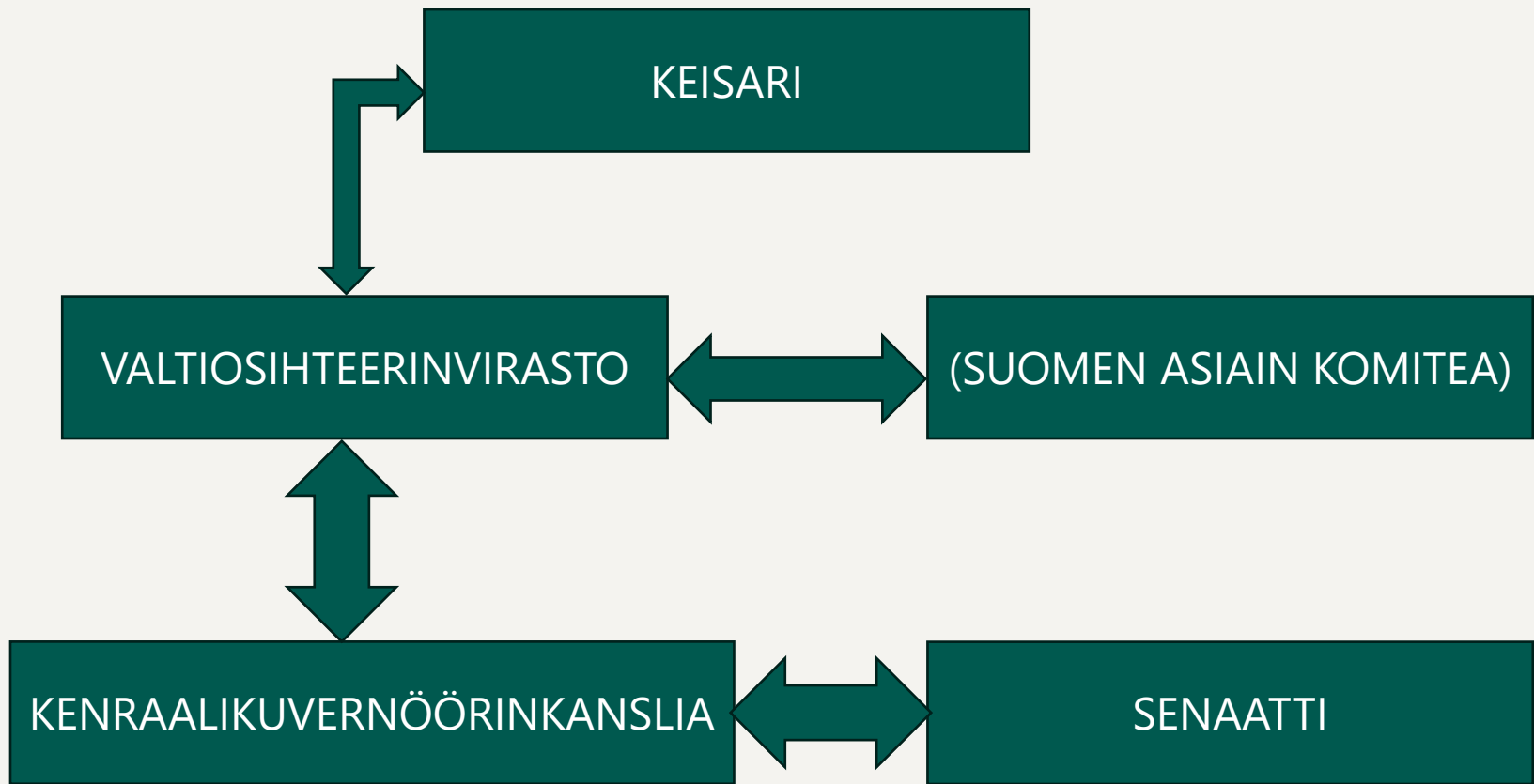
Kenraalikuvernöörinkanslia

Senaatti

Prokuraattori (oikeuskansleri)

Valtiosihteerinvirasto

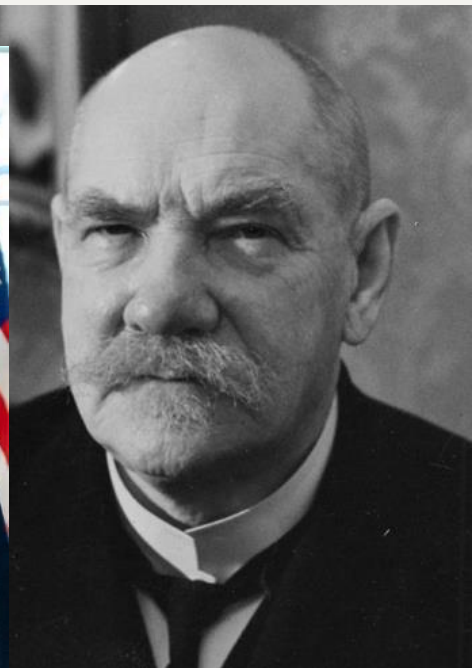
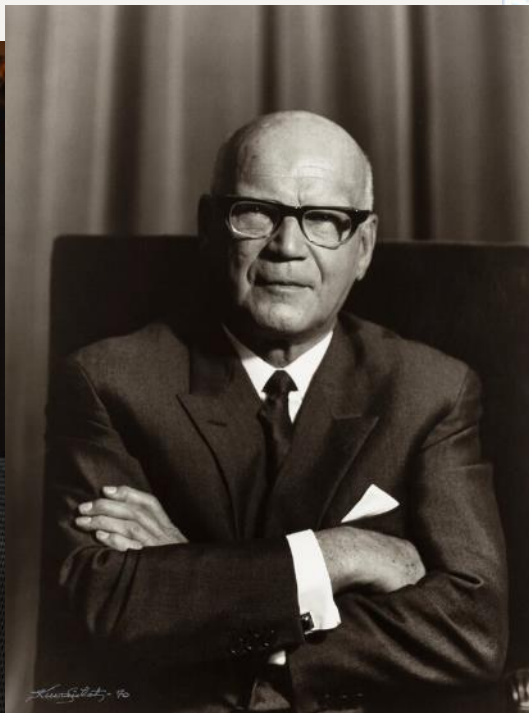

Oikeuslaitoksen lähteitä

- Tuomiokirjat
- Alioikeudet
- Hovioikeudet (1623-)
- Senaatin oikeusosasto (1809-1918)
- Prokuraattorin toimituskunta (1809-1918)
- Korkein oikeus (1918-1980)
- Korkein hallinto-oikeus (1918-1972)
- Oikeuskanslerinvirasto (1913-2020)

Tasavallan presidenttien arkistot

KANSALLISARKISTO

Kuvat vasemmalta: Janwikifoto (CC BY-SA 3.0), Kuvasiskot (CC BY 4.0), Cameron Smith (PD), Tuntematon (PD)

Tasavallan presidentin kanslia

Tiedot

Tasavallan presidentin kanslian II arkisto (1918-2003)

Tasavallan presidentin kanslian arkisto sisältää viranomaisilta saapuneita (mm. hengenpelastusmitaliasioita koskevia) ja niille lähetettyjä kirjeitä sekä yksityisten kansalaisten presidentille osoittamia (armon)anomuksia, erivapauspyyntöjä yms. Useimmissa tapauksissa kanslia on toimittanut kansalasikirjeet ministeriöille tai muille viranomaisille käsiteltäväksi. Diariomattomien kirjeiden sisältö on vaihteleva. Pääsarjat (diaarit, kirjekonseptit ja saapuvat asiakirjat) ulottuvat vuoteen 1970. Suomen poliittistakin historiaa 1920-luvun alussa valaisevia asiakirjoja on sijoitettu H-sarjoihin. Arkisto (Gd- ja Ge-sarjat) sisältää palkkaluetteloitakin vuosilta 1919-1944. Tasavallan presidentin kanslian II arkistoon sisältyy myös vuoteen 1977 saakka omana arkistonmuodostajanaan toimineen adjutantin toimiston asiakirjoja. Siihen kuuluu niin ikään entisten linnanvoutien (1919-1967) ja kansliapäälliköiden (1931-1954) aineistoja.

Aineistotaso

Aineistokokonaisuus

Sarja

Tasavallan presidentin kanslian II arkisto

- A DIAARIT
- B LUETTELOT
- C PÖYTÄKIRJAT
- D TOISTEET
- E SAAPUNEET ASIAKIRJAT
- F KIRJEISTÖ
- G TILIASIAKIRJAT
- H SISÄLLÖN MUKAAN JÄRJESTETYT ASIAKIRJAT
 - Ha Tasavallan presidenttien virkaanastujaiset ja hautajaiset
 - Hb Presidentti Kekkonen ero ja hautajaiset
 - Hc Ulkovaltojen päämiesten ja korkean tason vierailut Suomeen
 - Hd Tasavallan presidentin matkat kotimaassa (1920-1981)
 - Hd:1 Tasavallan presidentin matkat kotimaassa (1920-1923)
 - Hd:2 Presidentti Svinhufvudin matkat kotimaassa, 1933, 1935 (1933-1935)
 - Hd:3 Presidentti Kekkonen matkat kotimaassa (1956-1961)
 - Hd:4 Presidentti Kekkonen matkat kotimaassa (1961-1963)
 - Hd:5 Presidentti Kekkonen matkat kotimaassa (1964-1965)
 - Hd:6 Presidentti Kekkonen matkat kotimaassa (1966-1967)
 - Hd:7 Presidentti Kekkonen matkat kotimaassa (1968-1970)

Ministeriöt, komiteat ja keskusvirastot

- Kaikki ministeriöt lukuun ottamatta ulkoasiainministeriötä
- Lainvalmisteluun tai muun tehtävän hoitamiseen muodostetut komiteat oleellinen osa ministeriön aineistosta
- Keskusvirastojen arkistot myös Kansallisarkistossa
 - Lääkintöhallitus (1811)
 - Rakennushallitus (1811)
 - Postihallitus (1816)
 - Tie- ja vesirakennushallitus ym. (1816)

Puolueaineistoja

Historialliset puoluearkistot

Suomen Aktiivinen Vastustuspuolue (1904-1908)

Nuorsuomalainen puolue (1905-1918)

Nuorsuomalaisen puolue (1993-2000)

Liberaalinen kansanpuolue (1950-2000)

Naisten puolue (1990-1995)

Suomen Maaseudun puolue SMP (1958-1995)

Suomen Kristillinen liitto (1957-1981)

Nykyiset eduskuntapuolueet

Vihreä liitto rp. (1976-2009)

SKP:n arkistoa Venäjältä saatuina kopioina etupäässä 1920-1930-luvuilta

Piiri- ja paikallisyhdistysten arkistoja myös muilta puolueilta

Vaaliaineistoja

- **Vaalipiirilautakuntien aineistot**
 - **Martti Ahtisaaren vuoden 1994 presidentinvaalit**
 - Vaaliaineistoa (lukuisia kansioita)
 - Lehtileikkeitä
 - Puheita ja haastatteluja
 - Kirjeitä ja onnitteluja
 - Sosialidemokraattisen puolueen asiakirjoja
 - **Aikaisemmat presidentinvaalit**
 - **Sakari Tuomiojan arkisto:** Presidentinvaalit 1956
 - **Suomen Maaseudun Puolueen arkisto:** Presidentinvaalit 1968, 1978, 1982 ja 1988
 - **Vihreän liiton arkisto:** Presidentinvaalit 1994 ja 2000
 - **Georg C. Ehrnroothin arkisto:** Lehtileikkeet useista presidentinvaaleista (1962-2000)
 - **Julistekokoelma:** Puoluepoliittiset julisteet vaaleista 1982, 1988 ja 1994
- KANSALLISARKISTO

Edustustojen aineistot

Kuvat vasemmalta: Nick-D (CC BY-SA 4.0), Julian Osley (CC BY-SA 2.0), Niegodzisie (CC BY-SA 4.0), Michael Barera (CC BY-SA 4.0)

Yksityisarkistojen kirjo täydentää kokonaisuutta

- Kokoelmia jo 1800-luvulta
- Yksityisarkistoja 1900-luvun alkupuolelta
- Yksityisarkistokomitea 1950-1958
- Yksityisarkistojen arvo ja arvostus kasvaneet vuosikymmenien kuluessa

”Otamme vastaan kansallisesti merkittäviä yksityisiä yhteisö- ja henkilöarkistoja, samoin kuin yhteiskuntailmiöitä ja kansalaisyhteiskuntaa dokumentoivia yksityisiä aineistoja. Kansallisesti merkittävät arkistot ovat arkistoja, jotka Kansallisarkisto katsoo kulttuurihistoriallisesti merkittäviksi ja tutkimuksen tarpeet turvaaviksi arkistoaineistoiksi [...]”

Yksityisarkistojen kirjo täydentää kokonaisuutta

ryti tyrkkö ratia sippola särkeö
tuomioja relander sahavirta
virkkunen pesonen riepula
pankakoski koivu talvitie
toivio tiililä kallio brotherus ikonon
lehtonen paasikivi hassinen
voipio nevanlinna merras paasio
ingold järnefelt lindqvist vallisaari
koivisto kotilainen aunola
soininvaara kaikkonen mustakallio
nuorgam-poutasuo tuomikoski
suokas munck rangelin mannerheim
linkola ambrosius lehtola tanner

Lisäksi suuri määrä
erilaisia yhdistyksiä ja
seuroja.

Kolttakylän arkisto

paniani oli majoittunut Nautsiin, annoin viipymättä käskyn
kaikeksi sellaisen tavaran evakuoimisesta, mitä yksikköni ei
itse tarvinnut. Tässä tarkoituksessa käskin tarkastaa myös-
kin Suonikylän polun varteen rakennetun vajan, jossa tie-
sin kolttain säilyttävän tavaroitaan. Sotamiehet, jotka
tehtävän suorittivat palasivat ilmoittaen, ettei mitään
evakuoimisen arvoista löytynyt. Eräs sotamiehistä tuli kui-
tenkin luokseni kantaen mukanaan tavallisen puupölkyn nä-
köistä laitetta sekä sanoi: "Vajan vieressä oli vene, jon-
ka keulasta, rääsykasan alta löysin tämän. Onkohan tämä
mikään tärkeä kapine". Ojennettuaan "pölkyn" minulle ha-
vaitsin, että se oli sisältä ontto ja sitä käytettiin
vanhojen asiakirjain säilytyspaikkana. Uurteissaan sivulle-
päin liikkuvassa kannessa oli eräs puumerkki ja vuosilu-
ku. Sisällä oli toistakymmentä kellastunutta, vanhaa asia-

Tulevaisuuden näkymiä

Rauhankadun tutkijasali sulkeutuu 28.2.2026 – palvelu väistötiloissa käyntiin 4.5.2026

6.10.2025

Tiedote

Kansallisarkiston päärakennuksessa Helsingissä (Rauhankatu 17) alkaa peruskorjaus toukokuussa 2026. Rakennus tyhjennetään, ja aineistot ja tutkijasalipalvelut siirtyvät peruskorjauksen ajaksi väistötiloihin.

Viimeinen päivä, jona tutkijasalipalvelu on auki Rauhankadulla, on 27.2.2026.

Asiakkaiden käytössä ovat sulkemispäivään saakka asiakastietokoneet digitaalisten aineistojen tutkimista varten sekä ne analogiset aineistot, joita ei ole vielä siirretty remontin tieltä väistötiloihin. Listat väistöön siirtyvistä aineistoista siirtoviikkoineen päivittyvät syksyn mittaan verkkosivuillemme.

Toukokuun 2026 alkuun siirtyvät väistötiloihin

KANSALLISARKISTO

Digitaalinen toimittaminen laajenemassa Turkuun ja Vaasaan – suunnittelu käynnistyy syksyllä 2025

18.6.2025 | Muokattu 25.6.2025 klo 16.26

Tiedote

Kansallisarkiston tavoitteena on laajentaa digitaalisen toimittamisen palvelu Turun ja Vaasan toimipaikkoihin. Suunnittelu käynnistyy syksyllä 2025.

Palvelun avulla asiakas saa tilaamansa aineiston digitoituna Astia-verkkopalveluun sen sijaan, että se toimitettaisiin toimipaikan tutkijasaliin fyysisesti.

Digitoituna aineisto on muidenkin asiakkaiden käytettävissä aika- ja paikkariippumattomasti.

Hämeenlinnasta alkanut malli kasvaa ja kehittyy

KANSALLISARKISTO

<https://astia.narc.fi/uusiastia/>

KANSALLISARKISTO